Ympäristöministeriö **24.10.2019**

Ympäristöneuvos Magnus Cederlöf ja erityisasiantuntija Riikka Siljander

Asiantuntijalausunto teemasta

Hiilineutraalitalous ja toimenpiteet ilmastotavoitteiden edistämiseksi. Vuoden 2020 valtion talousarvioehdotuksen toimenpiteet ja haasteet ilmastotavoitteiden ja hiilineutraalin Suomen edistämiseksi erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla.

Ilmastonmuutoksen torjunta kuuluu myös työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan keskeisiin tavoitteisiin. Tämä heijastuu selkeästi valtion tulo- ja menoarvoesitykseen vuodelle 2020. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja pitemmällä aikavälillä hiilineutraaliuden saavuttaminen edellyttää toimia ja satsauksia myös TEM:in hallinnonalalla, erityisesti energiasektorin osalta. Budjettisatsaukset näkyvät energiapolitiikan lisäksi myös innovaatio- ja elinkeinopolitiikan alalla.

Siirtyminen kohti hiilineutraaliutta edellyttää uusia ratkaisuja ja toimintatapoja laajalla rintamalla. Yrityksille avautuu tässä yhteydessä mahdollisuuksia tarjota uusia tuotteita ja palveluja, joiden avulla päästöjä voidaan vähentää. Investointeja tarvitaan uusiutuvan energian lisäämiseen, energiatehokkuuden parantamiseen sekä resurssien käytön tehostamiseen. Valtio aikoo jatkossakin tukea yritysten toimia näillä alueilla.

Vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisältyy päästökaupan ulkopuolisen sektorin päästökehitykseen liittyvä vaikuttavuustavoite. Sen mukaan sektorin päästöt vähenevät siten kuin vuoden 2016 energia- ja ilmastostrategiassa sekä vuoden 2017 keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa on edellytetty. Päästökaupan ulkopuolella erityisesti liikenteen päästökehitys on keskeisessä asemassa. Liikenteen vähähiilikehityksen vauhdittamiseksi käytetään useita ohjauskeinoja. Biopolttoaineiden lisääntyvää käyttöä varmistetaan sekoitevelvoitteen avulla. Biopolttoainetuotannon demonstraatiolaitoksia varaudutaan tukemaan myös budjettivaroin. Talousarvioesitys työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla pitää sisällään myös satsauksen sähköisen liikenteen edistämiseksi. Tavoitteena on kehittää latausinfran rakentamista sähköautojen hankkimisen helpottamiseksi. Vastaavalla tavalla aiotaan myös panostaa liikenteessä käytettävän kaasun jakeluverkon kehittämiseen. Nämä satsaukset ovat omiaan tukemaan liikenteen päästökehitystä vähähiilisempään suuntaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Budjettiesityksen mukaan energiatukea voidaan käyttää enintään 110 M€ mm. uusiutuvan energian käytön lisäämiseen, energian tuotannon ja käytön tehostamiseen sekä kivihiiltä korvaavien investointien tukemiseen . Energiatuki on keskeinen tapa edistää uuden ja ilmastoystävällisen teknologian käyttöönottoa. Lisäksi panostuksilla kiertotalouteen voidaan edistää kestävää luonnonvarojen käyttöä ja tukea ilmastonmuutoksen hillintää.

Ympäristöministeriön näkökulmasta talousarvoesitys TEM:in hallinnonalan osalta pitää sisällään useita merkittäviä satsauksia vähähiilikehityksen vauhdittamiseksi. Toimenpiteet ovat omiaan varmistamaan, että Suomi pystyy saavuttamaan vuodelle 2020 asetetun päästövähennystavoitteen. Lisäksi toimet tukevat vuodelle 2030 asetetun päästövähennystavoitteen saavuttamista. Hallitusohjelman mukainen hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä tulee kuitenkin vielä edellyttämään nykyisen ohjauksen tehostamista. Sen yhteydessä on myös arvioitava missä määrin tullaan tarvitsemaan uusia toimia valtion tuleviin talousarvioihin.